

НОВИМ ПРЕТПЛАТНИЦИМА

Моле се сва господа, која су поручила лист, а до данас нијесу послали претплате, да извесе то одмах учинити, пошто се лист на почек нико не шиље.

СТАРИМ ПРЕТПЛАТНИЦИМА

Молимо старе претплатнике, којима смо били принуђени обуставити лист, јер нијесу обновили претплату, да нам за примаљене бројеве пошаљу без одлагања одговору врједност у новцу, или нека нам врате бројеве, пошто и иначе од ранијих бројева немамо ни примјерка. Не треба да допусте да их поименце опомињемо.

АДМИНИСТРАЦИЈА
„Ц. Вјесника“.

Цетиње, 13. марта

Двије доста важне појаве скрећу нашу пажњу данас, важне не толико саме по себи колико као знаци времена, у ком живимо. То је, на једној страни, појава надовезивања ближих односа између Русије и Аустро-Угарске, а на другој дивит у рукама г. Јуста, једнога од вођа мађарске странке независности, који се разбио о главу грофа Куен-Хедерварија, угарскога министра председника кад је затварао мађарски Сабор.

Послије анексије Босне и Херцеговине односи између Русије и Аустро-Угарске спали су на тачку мржњења. Између руског министра спољних послова г. Извољског и аустро-угарског посланика у Петрограду грофа Берхтолда није од тога доба било никаквих личних додира, чак ни у службеним односима. О свакој ситуацији морало се писати и чекати дуго на одговор.

То напоништво није значило тако много; бар није значило за Европу. Хоће ли ова или она страна дуже почекати на одговор, осталога се свијета слабо тиче. Али то је било мјерило за односе између двије велике силе, и кад су ови тако смрзнуте, лако се могло десити да једна или друга осјети потребу да се згрије трењем или можда и сукобом. Живот не може никада да се запече на једној тачки. Или мора напријед, или натраг. Кад се довело до тла да се двије моћне царевине гледају мрко попријеко, онда је прва природна и неминовна последица, или напријед у отворен сукоб, или натраг у попуштање.

Претпоставило се ово пошљедице. Дошло је до споразума. Нијесу одмах г. Извољски и гроф Ерентал пали један другом око врата, али су тек, и ако хладно, пружили један другом руку. Зову то споразумом, али то је од оних споразума, који има за рефрен ријеч „какав такав“. Не значи ништа велико, али је постигнуто бар толико да у

њиховим односима што кажу умре студ.

За даље — видјећемо.

Онај други догађаји изгледа по важности мањи, али као signatura temporis (знак времена) готово би смо рекли више, по Извољски? Еренталово измирење. Више зато, што је разбијен дивит о главу угарскога министра председника у сред Сабора, и то од једнога тако угледнога члана тога Сабора, који је био чак и његов председник, догађај много искренији, а мање подложан фалзификату, од измирења рускога и аустро-угарскога министра спољних послова. Јер ово може да буде и неискрено, може још свакојак да се мијења, али разбијена глава не допушта никакву другу варијаблу, до ту, да се изјасни, али догађај да остане искрено симптоматичан по стање духова у Угарској.

Тога досад није било, а кад се и то десило, да се министрима председницима у угарском Сабору разбијају главе, онда то много значи. Значи да су попуцале све утјега васпитања, питомости и трпеливости. То била само претпријета.

Значај тога је још и тиме, што је једно извођење не какве изјаве из провинције, код кога се могу претпоставити не фалсификати, него је то учинило један од народних вођа, дугогодишњи посланик и председник тога Сабора.

То је сигнал за све присталице партије да од сад напусте законито земљиште и да се помажу физичком силом. Нема сумње, у томе је правцу овај догађај извршио читав преображај у души мађарскога народа, и Нијемци бечки могу говорити о срећи ако овај догађај остане усамљен. И остао би, кад не би предстојала жестока борба мађарскога народа с кабинетом Куен-Хедерваријевим. Кад је овакав почетак борбе, кад се духови још није су распаљивали, може се слутити, шта предстоји кад се борба развита.

У Бечу је овај догађај изазвао велико запрепашћење, јер он највише или срамно повлачење, или ризиковано продужење борбе с мађарским народом, који не попушта. Беч је умно да задобије готово све немађарске народности, стављајући као узрок и циљ борбе опште право гласа, које би Мађаре вратило у границе њихове праве моћи, а Мађари су опет умјели, гонећи све те народности, да их одбију. Беч може рачунати на успјех, али само не тако јевтин, како се претпоставило. Но с друге стране онда долази питање, да ли ће јевтиније бити ако допусте да Мађари отму сасвим мах и постану пресудне чињенице не само у Угарској, него и у читавој монархији. Јер кад до-

бију самосталну мађарску Банку и војску, онда је Беч постао сателит Пеште, и центар монархије пренесен је из Беча у Пешту.

То Нијемци неће никад допустити. Борба њихова с Мађарима има зато и европскога значаја.

Српски Примас

АРЦИБИСКУП МИЛИНОВИЋ

Послије дугог и тешког боловања у четвртак изјутра у Бару је испустио своју племениту душу Српски Примас и арцибискуп барски пресвијетли господин Шиме Милиновић. Тужна вијест о смрти Српског Примаса дубоко је ганула све оне, којима су познате његове врлине и његов рад. У пресвијетлом арцибискупу Милиновићу Црна Гора је изгубила једног свога великодостојника, који је са пуно чистице и свјесности вршио по-вијерете му дужности и целокупни свој рад уденавао тако, да би отуда изишло што више користи угледу наше земље. Животом, радом, државном и црковном циљем својим био је у свакој ствари пример и укрес за оне, којима је наша држава. Он је био један од најдостојнијих и најчистијих људи у нас, који је својим радом и животом дао се може рећи, највише што извођењем своје државе, у мудрости, обавијестности и толеранцији добијају јавну и приватну корист. Могао је бити и још више, али је чврстога поборника у Црној Гори, претпостављајући своју добру вољу, своју жарку љубав за нашу државу и њенога Господара, и необични свој такт, којим је интересе цркве, којој је у нашој држави био тако достојан представник, свагда доводио у склад са духом и интересима државе, у којој је био један од најдостојнијих великодостојника.

Успомена на арцибискупа Милиновића биће трајна у нашој земљи. Он је својим радом дао правац свјетла, који ће послуже његовој врлини дужности Српског Примаса. Показао је, којим путем ваља ићи, па да се та дужност врши онако, како захтијевају добро и углед Црне Горе. Најниже словенско родољубље, којим је врли покојник тако често у свом раду и својом појави давао израза, било је јавно отјек његовог увјерења, да духовни поглавар римокатоличких поданика великог Србина на пријестолу Црне Горе треба да буде и словенски родољуб. То је арцибискуп Милиновић у истини и био. Тијем је и освајао свакога Србина и Словена, са којим је долазио у додир, и тијем је, још за живота свога, себи начинио мјесто међу онијем великанма римокатоличке цркве у Словенству, који су управо зато били велики, што су мисао цркве своје умјели потчињавати мисли Словенства.

Због свега тога смрт арцибискупа Милиновића за Црну Гору је тежак и готово ненакидаив губитак. Жалост за њим у нас је општа, јер су свакоме у Црној Гори познате његове заслуге, које је сте-

као као вјерни и неуморни великодостојник наше државе.

Мир непелу његовом и вјечна му памет била међу нама!

Поводом смрти српског примаса измијењани су ови телеграми:

Његовој Светости Пију X
Рим

Дубоко ожаловио јављам Вашој Светости смрт Његове Превзишности много достојног и много поштованог барског арцибискупа и Примаса Српског пресвијетлог Милиновића.

Његова смрт дубоко је ожаловила Моје католичке поданике, а ја жалим високог светог службеника, који је Мојој земљи велике услуге учинио и који је достојно представљао своју цркву у Црној Гори.

Никола.

Павин одговор

Дубоко ожаловио јављам Вашој Светости смрт пресвијетлог арцибискупа Милиновића, којем Ваше Краљ. Височанство племенито даје свједочанство особитог уважања и поштовања, захваљујући на љубазном саопштењу и срдечно учешћу у заједнички подијеленој великој жалости, која потреса нарочито Ваше католичке поданике.

Пије.

Господину фратру Методију
Бар

Знам како горко јутрос плаче ваша душа за упокојеним великим архиепископом, великим поштом, великим мудријем и високог ученог учитељем и добротвором, те вам упућујем Моје сачување због превеликог губитка вашег и свјих Мојих вјерних рамокатоличких поданика.

Милостиви Бог благословио душу достојног и општељубљеног нашег примаса Милиновића.

Никола.

† Арцибискуп Милиновић

„Доста је вама!“ — судба древо рече,
И дух му прону у хор величан;
Врело суза, које плачаше њим рече,
Свијетли, да бјеше Апостол без члана.
Цетиње, 11. марта 1910. год.

Мићун М. Павић

Црногорци у Америци

Црногорски радници без рада

Како настаје прољеће, то се и сада, као и сваке године, многи Црногорци крећу преко океана и иду у Америку ради зараде. Да би што више привредили својим домовима, они напуштају своју земљу и иду у Америку надајући се, да ће тамо наћи зараде, од које би не само могли живјети, него и своје на дому помоћи.

Број тих наших радника све је већи тако, да нема дана када не видимо по десетак њих који крећу за Америку.

Али у Америци није тако како се мисли и како многи рачунају.

Било због тога што је Америка разглашена као земља, у којој се може добро зарадити, те у њу иде већи број радника него што треба, било због огромне емиграције, која се тамо све више нагомилала, у Америци не само што нема онакве добре

Кроза свијет

Двобој хирурга — Напад народа на манастир — Виргилов парк у Мантови — Халејева комета и носорог — Бракови — Штрак железничара. Француски оперативар д-р Дојен налази се у Ниши и предмет је свакодневног разговора тамошње садање сезоне. Разлог није у каквој успјешној операцији, већ у барагану не са кратким, већ са дугим поживима. Д-р Дојен се побио на сабље ради тога, јер је част његове супруге увриједио један енглески официр. Кад су носили тешко рањеног официра Лонгендока, рече д-р Дојен: „Још у 45. години маша се Француз мача, да одбрани част жене!“

Двобој је имао прилично баналан повод. У поћи око друге уре изразила се једна дама о г-ђи Дојен врло неповољно. Д-р Дојен, чувши то, био је врло груб, док је капетан Лонгендок бранио ставовиште његове даме. Конач је био, да су се ради међусобних комплимената обојица позвали на двобој. Читави свијет у Ниши знао је доба и мјесто, гдје ће се објавити побија. Двобој био је уречен у 9 и по сати прије подне. Симпатиче свију биле су на страни д-ра Дојена. Занимљиво је како је изгледао д-р Дојен на двобоју. Имао је плаву косицу, смеђе гаће, зелене парамке и жуте ципеле, а руке су му биле бијелим гласе рукавицама обучене. Његов противник, енглески капетан, био је у обичном свом одиелу и бијелој кошуљи. Но што је људе највише зачудило, било је то, што је Дојен ванредно добро тукао и капетана доскора — што се обично вели — палукао. Сви су у Ниши били пуни радости и весеља, што су се француска вештина, француска жена и француско јунаштво прославили.

Јављају из Мадрида, у Алманаси има неко вријеме, да постоји велика узбуђењост, јер се у сусједству града установио самостан. Ових дана стигоше тамо неки мисионари и узбуђење је међу народом било порасло. Кад је шест монаха било изашло на шетњу, на једном је на њих разбјежило мноштво свијета навадило камењем. Они су се испрва одважно бранили, али касније мораше узмакнути у самостан, те забарикадирају врата и прозоре.

Полицијска област је послала из објекта града Албачета чету градске страже и чету војника. Кад су војници стигли на мјесто, нађоше народ у пуној узбуни, а мјеста и клина у немогућности, да их заштити.

Манастир је био окружен мноштвом чепади, која се спремају да му подметне ватру. Војници су, да поврате ред, морали пуцати, па је рањено 14 особа, међу њима 4 свештеника.

Мантова, родни град Виргилов, спрема се, да особитим начином почастује спомену великог pjesника. У тамошњем предријчу Пиеголе налази се заупитена шикара, коју ће град претворити у лијепо шумицу и назвати је Виргиловом шумицом, у којој ће бити заступане све биљке и све врсте дрвећа, што их Виргил спомиње у својим „Еклогама“ и у „Георгицима“.

Духовити енглески учењак и познати астроном Роберт Бал нарукао се управо

И док је он држао прег на челу и гледао у под, блајиник станице изговори: „Путујете ли Ви за Крушевца?“

— Путујем, путујем! — раздра се Вук и пратрча билетарници.

— Доцкан је..., рече блајиник. Ја сам изао карте..., Вол тек што пије пошао.

— Али ја сам кнез Лазар! — добили му Вук.

На што је с тим? Ви за Ваше владе нијесте подигли ни један километар железничке пруге. Према томе нијесте заслужили, да за Вас нарочито отварају полицију. Али ћу ја, ипак, признати Ваше заслуге за овај народ. Не треба да се љутите због моје строгости. Ја вршим своју дужност, али ћу ја, ипак, признати Ваше заслуге за... Могу Вам чак шта више и дворски воз наручити... — Ипшито! — прекиде га Вук. — Ја путујем виконито.

— На што сте онда казали своје име и занимање?

— На казао сам, да ме не би одбили. Чиниоцику се допаде овај страх, па провуче кроз отвор карту треће класе, и ако за њу није ништа добио. А Вук се обрадова, што се дочепао карте без новца, па отрча у воз и не свједи више да силази...

— Ама ти бегеница првуклауу како ми се чини? — ушша га цинички овај трговац,

на врло драстичан начин свим онима, који се боје пропасти свијета од Халејевог комете. Бал је један од најпопуларнијих енглеских астронома, па је као такав добио сву силу писама, у којима га људи питају за Халејевог комету и пропаст свијета. Бал је свима одговорио у „Timesu“ писмом, које гласи: Носорог, бјежећи што брже може, не би се бојао сукоба са науковом мрежом, па тако се ни земља нема разлога бојати сукоба са којим кометом. Године 1861. путовали смо кроз реп једне комете и нико тада није ништа опазио. Којих сто милиона година постоји живот на овој земљи, и ако ју је у то доба посјетило сваке године бар пет комета. Ако комете уопште могу нашкодити земљи, тад би земља већ давно прије такву штету претрпјела и сад не би ни ја ни они, који се на мене обраћају писмима, имали прилике расправљати о кометама. Надам се, да ће вас ово моје писмо умирити. Колико ја могу да процунам, то ћемо се дана 29. априла о. г. назавити у репу Халејевог комете. Сјећам се добро, да је гласовити Јон Херсел негде рекао, да се цијела комета, добро стиснута, да справити у џеп од кабанџице, јер реп велике комете, колико је нама познато, може да се састоји из врло мало фунти материје.

Из Њу-Јорка јављају ванредно неугодну сензацију. Ових је дана наиме изненађено неколико ожењених брачних парова одлуком суда. Том одлуком проглашено је око 3000 бракова незаконитим. Било је много мушкарца, којима је одлазило, што су се на тај начин ријешили својих жена.

Из Чикага јављају: Предсједник удружених друштава влаковоћа и дожача влака и машиница, објавио је овдашње новине да ће све влакове и дожаче ставити у штрајк и то на железничкој прузи Чикаго све до пацифичке обале. Ваљда ће 25.000 машиница штрајковати и то од 47 железница у износу 150.000 миља. Према томе био би сваки покрет између Чикага и пацифичке обале прекинут.

Привреда

Страни капитали у Србији. Познато је, да је Србија по свом природном богатству земља, која треба да се развије. Зато се и не претерује са свом својом страном у Србији привредни страни капитал, који би се могао искористити за развој привредних делова у Србији. У пошљедње вријеме су се за Србију заинтересовали четири велика америчка, који би хтели свој понав да уложу у разна корисна предузећа. Тако се ових дана прашка кредитна банка, удружена са неким српским фирмама, уз кауцију од 150.000 динара обратила молбом министарству привреде за право да у Србији, у моравској долини, подигне модерну фабрику шећера, за чије би устројство унијела капитал од 4 милиона динара. Ови се понуђачи обавезују да производе шећер, који би био не само предмет домаће потрошње него и предмет извоза за стране пијаве. Поред свију законских обавеза и услова, они траже мање по што има већ досадања фабрика; примају обавезу да уз фабрику подигну штале за исхрану рогате животиње од шећерних отпадака. Обавезује се да

кад га уведоше контролори у вагон треће класе.

— То ће кад се врати! — додаде свесвешник црвеног појаса и протегао браду, испод које се засија сребрни крет.

Вук их само оштро погледа, па се навали на другу страну и поче силно да дријема.

III

У четири и по часова по подне ушао је воз у крушевачку станицу, пред којом је било читаво покојство. Било је ту свакојаких људи, свакојаких жена, дјевојка и свакојаке дјеце. У свима је само теpla племићеска крв и сви су били јуначког срца.

Чим је воз стао прикочише се „овданиш“ за вагоне и почеше да улазе и да излазе. Овај жандарм, који је одржавао ред, бјеше оборен локомотивом на земљу и у мало не одлетје под точкове. Дришци му подишше кину погатам и подлетјеше на вагоне; тамо почеше огимати ствари запаленим путишницама и молити да се приме њихве услуге. Неки дохвати куфер, неки штап, неки мушкетер, а неки канут. Вук није имао ништа при себи, осим пошпичене, али с муком стечене, железничке карте. Један богослови дришци, са прашњавим героизмом до земље, опази ту карту, па је потраже Вуку из руке и поче молити, да је понесе за јевтине паре до најближег хотела...

из Чешке доведу учитеља, који ће сеоски свијет научити правилном и рационалном гајењу репе; произвођачима обавезују се давати бесплатно сјеме и пошљатке према простору засијане и читави низ других услова. Како је у интересу економске политике да се што више развиграна индустрија шећера у земљи, они, веле, у својој исто тако малој земљи имају преко сто и двадесет фабрика; а у Србији испријечила се једна једина и то туђинска. И наплаћујући се на мишљење чувенога стручњака Стокласе, тврде да би култура репе, која у Чешкој даје 600 динара од једног хектара, у Србији више давала прихода — а данас једва да то исто земљиште даје 70 до 80 динара. Култивацијом шећерне репе српски би селак своје приходе уосмостручио. Не једна, не двије него и двадесет фабрика и дијеста нек се дижу; и држава и народ имаће од тога само користи а никако штете.

Женски свијет

Мода у Монте-Карлу. Ушљед Ростановог комада „Шантеклер“, на све стране створена је мода у томе стилу. Поглавито даме у Монте-Карлу предлаче свима. Ту су сада у моди „Шантеклер“ — хаљине, „Шантеклер“ шешии, „Шантеклер“ — муфови, чипке и т. д. По нека американска милионарска у Монте-Карлу личи већ на праву птицу. Болеро од самог перја, а прије свега шешир. Још ће лако фабриканти ових производа изабрати Ростана из благодарности за предсједника њиховог удружења, јер ова његова „птичија идеја“ показала се веома рентабилна за фабриканте. Најновији костим у том стилу кошта једну американску милијардерку 90.000 франака. У осталом ова мода није баш ни тако нова. Већ прије 25 година приредила је херцегинја од Савана један орнаментални бал на коме се она појавила као бијела пауница, госпођа Жил Порже, као прилабод и херцогинја од Узеа као фазанка. Тиме је потврђена она стара изрека, да на свијету нема ништа ново.

Догађаји и анегдоте

Бацили смо бомбу на сира. Интересант се савјестито у Нишу, у Србији, коначи проишлог, јер се добода и лако мисленост некако се бјача учинила им је су своју будућност потпуно изгирати. Десетак ученика, из нижих разреда гимназије, изашли су да имају савишних оцјена, а под вођством Емилија Ериксана, ученика II год. и Бранка Дамитријевића такође ученика и на том и професорског савјестито договоре се да ће се професорску целарину и по каталогима изврше преправку оцјена!

Што дуготост наумила, то је и учинила. Ученик Емилиј одири својој кући и донесе један завежљај калауза разних и ова млада, али дрска војска са калаузима пође и здраво и весело стигне у дворниште гимназије.

Било је четвртак и по подне никог не бјеше у школи.

Удешеним кључем отвори врата на дворништу, за овим на професорској канцеларији и покупе каталогне оцјена од I до VI разреда гимназије.

А кад се побоја, да је може по други пошљети, наже да бјеге и тек се заустави на почетку прве улице, која се видјела према станици. Вук позва онога жандарма и обојица потрачаше, да ухвате дрскога отимаца. Али то је било измишљено. Бесовити дришци није даде бјегати, већ се мирно предао у руке чувара јавне безбједности, који му отвори шаку и узне показиштену карту.

— Зар си ме за ово знао? рече жандарм Вуку и умало га не ухвати за гушу.

— На шта? — одговори Вук и поче да брече од умора.

— Како шта? Видје ли ти мене, како ја падох и једна жив остадох? Знам ли ти зашто там ја тамо одређен? Треба сад да те водим командирну, да ти извуче уши...

— Зар мени?

— На теби.

— Знам ли ти, да сам ја Вук Бранковић, то јест, ја сам управо цар Лазар. — Ти?... Ама, шта говориш? — унута запрепаћених жандарма и удари се по вољеним му шајак прште. Затим се ухвати за тесак, положи га на грбих, нагуче боље кану и заупца чизмама по калдрми... Грчао је право у варош. А Вук се улашши, да он не доведе један одред жандарма, који ће га испријечити као они бјегуници на Мојсину, па скрену у једну споредну улицу и поче да пазиче... Кад је стигао до старе цркве, он уђе на прстија унутра и сакри се иза

Бојећи се да их ко ту не затакне отворе учишницу II разреда и тамо почну да рјешавају. Прије него што су приступили фалсификовању оцјена, онако политички изберу предсједника збора. За претсједника буде изабран Бранко Димитријевић.

Одмах „предсједник“ заузме мјесто за катедром, а ови остали по скамијама и тада поче предсједник гледијући у каталог:

„Петар Петровић“ има оцјену 4; заслужује ли он исту?“

„Не заслужује! — грме остали.

„Предсједник“ прецртава 4 и меће оцјену 2.

„Јован Јовановић има оцјену 2; шта мисли збор“ пита „предсједник“.

„Та му је оцјена дата из ината, он заслужује пет“, грми збор.

„Предсједник“ збора брине 2, ставља 5.

Тако по свима каталогима преправили оцјене, и за знане и незнане. Неравно да су себи ставили све четворке, а ваља знати да је у Србији најбоља оцјена 5, а најгора 1.

За вријеме рада ове фалсификаторске скупштинске сједнице, било је и оштрих ричи и ларме, готово као на улици.

Пошто су по каталогима свих 6 разреда направили дјецурнијски хаос, све то оставе на своја мјеста; врата закључају и разиђу се.

Ови мали фалсификатори похватани су и дјело признали, те ће бити кажњени.

Кратке приче

У ВАГОНУ II. РЕДА

Ушао сам у пошљедњи влак за Базел, у вагон другог реда, па сам се већ надао, да ћу бити сам. Влак се већ почео мицати. Ето ти Бавола, ето једнога господина унутра. Сједе баш крај мене.

Читао сам толико тога по новинама о разбојништва у влаку. Не чудите ми се, што сам се сада почео да бојим. Отреси ја, колико ми драго, ту неугодну мисао, ево ти не назад. Како сам гледао свога сусјета, ваљда још не треба нагадити. Не одважно. Опазио сам и то, како ме чврсто посматра испод шешира, што га је наукао дубоко над чело.

И поче странак превртати по својем ковчежићу, а ја угледам неколико златних сагова, ланца и т. д. Сада ми је било јасно, да сам за сапутника добио опаснога друга.

Наданиг ме је заплео у разговор — не знам ни сам како. Већином сам само одговарао.

Приповиједао ми је гечајем „забаве“, да се увијек боји, како ће га неко у вагону напасти. А зашто ми баш то приповиједа? „Али ипак сам донекле против тога заштитен“, продузи он, извлачећи иза наса одуги нож, „а у нужди би“ — он ће даље на устаде и пође корак праме мени — „оваквога донова једноставно пробо“ — ево га ближе к мени — „видите“ — сад је већ посве уза ме — „овакво би га зграбио“ — он зграби мене за опратник — „па би ти забио нож до дршка у прс“ — У то ја обрнем опаснога тога врага здвојно од себе, да је пао на тле.

Мало затим устаде сав дришћући и промуца:

лијеве првишце. Овај пош са првеним појасом бјеше у олтару и завијаше цигару код камина. А црквицак у црвеној кући поуплавање кршенице, илиги Паводе рођених... Вук је, дакле, остао неопажан и спокојно је могао читати часовац иза првишце.

За то вријеме отираћен је у Биоград овај телеграм:

„Цар Лазар сјајно дочекал. Одено је у својој задужбини. Народ у великим масама долази и хоће да види и поздрави љубљенога госта. Цар се налази у повољном здрављу...“

Из Биограда је за тим стигао овај телеграм:

„Строго наређујем, да припазите на цара Лазара и да сирецавате сваки додир народа с њим. Ако се издаје за претендента, одмах га притворите и још понае сироведите у Биоград...“

Али прије него што се дала полиција у потјеру, уђе један господин у стару пркву и етеде на змиов. Пошто је кроз иконостас видео, да се нешто миче, он помисли, да је то цар Лазар, па отиче.

Ваше императорско величество!...

Пош угули цигару, али не смједо да отвори врата, јер је олтар био пуц дима. А Вук је сав дрхтао и поје смјео, да промели главу иза првишце.

(свршиће се)

— Али, ја сам вам само хито показати, ја сам поштен човек — молим — своје посјетнице! —

На то сједи сав уморан и спомени на своје мјесто, пружајући ми своју посјетницу.

Узнем ја чисто механично у руку и онако омамљен од долађаја, који се збио, читам:

Кара Швајцер, златарски путник.

Краљ Петар у Петрограду

У недељу 7. марта прије подне Краљ Петар од Србије отпутовао је из Биограда дворским возом преко Беча и Варшаве у Петроград у пратњи министра председника Н. Пашића и министра спољних послова др. М. Миловановића, као и своје свите. Он је био у госте руском цару, где је врло лијепи био примљен.

О томе путу имамо ове телеграме:

Биоград, 8. марта. Краљ Петар отпутовао је јуче за Петроград. На перону је била постројена почасна чета VII пјешадијског пука са војном музиком. Краља су на станици испратили министри, државни савјетници, народни посланици, дипломатски кор, виши официри и грађанство. Данас у подне краљ је већ био на руској граници. У вршењу уставне краљевске власти краља заступа престолонаследник Александар.

Варшава, 8. марта. Краљ се путем није није задржавао. Овдје су га дочекали генерал Максимовић, царев ађутант и пуковник Свечин, који су придодати Краљу за вријеме његова бављења у Русији, као и српски посланик Поповић.

Цариград, 8. марта. Листови јављају, да ће двије крстарице и једна контра-торпеднаца отпутовати пут Одесе, да поздраве краља од Србије.

Петроград, 10. марта. Краљ Петар стигао је јуче по подне у Царско Село, примљен на станици од цара, великих књажева и министара Извољског. Састанак је био веома срдчан. Цар и краљ одвезли су се на коњима у Александров дворца, где је краљ учинио посјету царици, а за тим је цар испратио краља у Велики Двор, где је краљ одсио.

Петроград, 10. марта. За вријеме свечаног обједна у Царском Селу, у част краља Петра, цар Никола подигао је на руском језику ову здравицу:

„Са задовољством поздрављам Ваше Величанство искреном добродошлицом приликом Вашег доласка у Русију. Тијесне везе, које везују наша два сродна народа, више пута су се испољавале у току славне историје Србије. Долазак В. Величанства пона је потврда чврстих пријатељских односа, који постоје између Русије и Србије. Ови односи доприносе без сумње учвршћењу општег мира и реда, тако потребно за мирни развој Краљевине Србије посред осталих независних држава Балканског Полуострва.

Из дубине срца, изјављујем најискреније жеље за срећу Ваше земље и њено напредовање.

Пијем за здравље Вашег Величанства, српског престолонаследника краљевих Александра и цијелог Краљевског Дома“.

Краљ Петар захвалио је цару овом здравицом на српском језику: „Ваше Царско Величанство,

Из дна душе захваљујем Вашем Величанству за срдчан и сјајни дочек, који сам нашао у братској Русији. Овај дочек је нов, драгоцен доказ за срдчане и тијесне везе између мојне словенске Русије и моје отаџбине, као и Вашег вјерног и

трајног пријатељства, чија је успона очувана у славним и тешким историјама историје мога народа.

Вјеран давнашњим српским традицијама, посјетио сам најприје словенску Русију, нама сродну, са вјерењем, да ћу одавде одијети својој отаџбини и својем народу радостан глас, да нам је у нашем независном и мирном развоју, посред осталих независних балканских држава, допуштено рачунати на моћно пријатељство Вашег Царског Величанства и мојне Русије. Незабораваће ријечи, које је извољело изговорити Ваше Царско Величанство за срећу и развој Србије, одјекнуће с одушевљењем у свима српским срцима.

Уз искрене срдчане жеље, за драгоцјено здравље Вашег Царског Величанства, Њихових Цар. Величанства царица Александре Феодоровне и Марије Феодоровне, Престолонаследника Цесаревића Александра и цијелог Узвишеног Царског Дома, дижем ову чашу за славу велике и силне Русије“.

Петроград, 11. марта. Краљ Петар стигао је јутрос из Царског Села у Петроград, где је посјетио царицу мајку, велике књажеве и књазове. Српски посланик дао је објед у част краљу, коме су присуствовали такође српски великодостојници, који су дошли с краљем, као и руски министри Столипин, Извољски, Рухов и Сухомлинов.

Петроград, 13. марта. Цар Никола посјетио је данас краља Петра у зимском дворцу. Посјета је трајала 25 минута. Петроградски митрополит Антоније учинио је краљу посјету, која је трајала пола сата. Синоћ је био код цара и царице свечани објед, коме су присуствовали краљ Петар са својом у руској царској и царици Столипин и Извољски.

НАЦИОНАЛНА
BIBLIOTEKA
CRNE GORE
ДВЕРНИК
BURDE
CRNOJEVIC

Погреб српског примаса. Свртни остаци српског примаса оца Милиновића предаће се у Бару материци мртвих на свечан начин у уторак. Од стране Двора на погребу ће бити Њ. Кр. В. Књаз Престолонаследник. Исто тако биће председник Министарског Савета г. др Лазо Тодановић и министар просвете г. Церо Вучковић. Од стране нашег свештенства биће владика рашко-захумски г. Кирило Митровић, као и нарочито изасланство наших свештеника и римокатолички свештеници из Рима од стране Ватикана. Сем тога биће и један одред војске са официрем.

Двадесетпетоогодишњица. Ове године 6. априла навршује се двадесет и пет година од како је Њ. В. господин Митрофан Баи постао митрополит. Тога дана г. митрополит ће на свечан начин прославити ову двадесетпетоогодишњицу.

Одликован. Њ. Кр. В. Књаз Господар благоволио је одликовати Даниловим орденом петог реда г. Доменика Флајутуја, сликара, који је радио портрете Њих. Вис. Књаза Господара и Књазице Милене. Г. Флајуту сада ради на декорацијама за Дом Књ. Владе.

Отпутовао у Дубровник. Г. Тодор Петковић, посланик Краљевине Србије, отпутовао је на краћи боравак у Дубровник, где намјерава да смјести своју породицу како би раво прољеће провела у топлим Приморју.

Електрично освјетљење. Ових дана је допутовао на Цетиње један стручњак из Немачке, који је оти-

шао на Ријеку да проучи снагу Обо-да ради увођење електричног освјетљења на Цетињу. Како је од велике потребе, да наша пријестоница добије што боље и модерније освјетљење, то би смо се радовали ако би се израдило да се Цетиње електриком освјетљава, па ма се и не могла искористити снага Обо-да.

Гости из Русије. Чланови руског друштва „Обшество славјанској узајамности“, под предвођењем генерала Володоморова, крсу се у мају на дужи пут. Они из Петрограда иду преко Варшаве, Кракова и Прерова у Јубљану, затијем у Трст, па у Загреб и преко Далмације у Црну Гору, где ће стићи у јуну мјесцу.

Са границе. Из Андријевици смо добили овај телеграм: Једна чета Арбанаса дошла је прије неки дан на Горажде и гађала Аврама Невадовића, који је био на орању. На глас пушке полете Гораждани и отворе ватру на Арбанасе и том приликом убију двојицу војника. Поводом тога турски суд наредио је да се дигне војска из рожаског округа, која дође на Горажде, где зароби троје невиних дјете.

Католички ускрс. Како је сјутра ускрс по новом календару, то нашим суграђанима католичке вјероисповијести честитамо њихове свијетле празнике.

Хипотекарна Банка. Наше министарство финансија обратило се влади у Србији, да би јој ставили на расположење једног чиновника Управе Фондова, који би Хипотекарну Банку уредио и привремено њоме управљао. Као што сада изјављују „Новине“ јављају, влада Србије је изашла у сусрет овом захјелу и овластила је министарство да привреде, да изврши избор лица и да се одазове министарству финансија.

Двоперпери. Нави смо прилике да видимо две примјерке поштом, који се раде у бечкој ковници. Парада је рихова одједном, да се првом мо-торном, да се другим паром, а наш сребрени новац.

Потрошачка Задруга. Прије кратког времена јавили смо да се на Цетињу ради на оснивању потрошачке задруге, којом би се сузбавио огромно поскупљевање животних намирница. Како о овом предузећу не чујемо сада ништа, не знамо да ли је ствар одложена или је идеја уопште напуштена. Ако је ово пошљедице, онда је за сажаљење што ову корисну и тако потребну установу нећемо имати.

Пошљедња партија. Бечка ковница изградила је и испослала и пошљедњу партију нашег новог златног новца.

Дуван. Фабрикација дувана је још једнако аљкава и због тога је

справљање цигарета испод сваке критике, тако, да се не могу пушити а ништа није боље ни са квалитетом резаног дувана. На то уда-рамо нарочито гласом и надамо се, да се у започетом правцу неће продужити.

Путници. Ушљед католичких ус-кршњих празника, који од сјутра настају, путника са стране све више стиже на Цетиње. Путујући по Приморју они долазе тамо да се упознају са нашом земљом, али слабо ко од њих залази у унутрашњост, јер већина долази до Цетиња и враћа се натраг, пошто још није вријеме погодно за даља путовања.

Скупоћа. На Цетињу је тако несразмјерна скупоћа, да ријетко где такве има. Да би се увидјело, да је та скупоћа неприродна, у једном од идућих бројева допишећемо лијепи уређену статистику цијена животних намирница за пошљедних неколико година, те ће се из тих статистичких података видјети како су цијене нагло расле.

Вријеме. Послије облачних и кишевитих дана, појавио се сјевер доста студен и онтар. Због тога је знатно и захладило.

Наша пошта

Ново Село. Примили смо подугодни-цу претплату од г. г. Јакова Б. Радуловића и Новине С. Ковачевића. Хвала.

Шавник. Примљена је годишња претплате од ове господе: Филипа Јауковића (Придворица), Илије Караџића (Петница), Мића Чулића (Добра Села), Милоша Касалића (Комарница), Новина Мухевића (Превин), Жарка Томића (Превин), М. Жулића (Млетичак), Веља Шепановића (Шавник), Драга Ђуравића (Петница), Драгоа Чворовића (Мокро), Збо Миловића (Мокро), Јасо Попековића (Мокро), Мили-сва Јауковића (Придворица), Ђаготе Ката-севича (Мокро), Драгоа Чулића (Бу-ковина), Сима Караџића (Петница), Ан-дрија Миловића (Дубок), Дамјана Грбо-вића (Пошћен), Милица Петровића (Скоп), Новине Миловића (Голубин), Новине Ра-дуловића (Шавник), Неђелка Ивановића (Шавник), Раста Јегића (Шавник), Не-ђелка Николића (Комарница). Хвала.

Никшић. Подугодишња претплата г. Сима Секулића, примљена је и хвала.

Улцињ. Годишња претплата од Управе општинске школе примљена је.

Улцињ. Претплата до краја ове године, почевши од 1. марта примљена је од г. П. Срећковића, предј. општине.

Администрација
„Цетињског Вјесника“

Трговцима

Продајемо на велико галијанску па-шту разне врсте. Цијене 54¹ круне квинтал, франко магазин.

Купцима са Цетиња или Ријеке који се до 20. марта 1910. наруџ-бином пријаве, по истој цијени фран-ко Ријека.

1-2 Чубрановић & Друг.

РАДОСТАН ГЛАС!!

За свакога, а нарочито за оне, који пуше духан. Ко пошаље 5 перпера тај ће добити једну изванредно лијепу израћену

СПРАВУ

која се помоћу једног притиска сама пали и по жељи опет угаси.

Наруџбине треба слати директно на Агентуру и Ко-мисионарну радњу

Христифора Моравца — Подгорица